ANUL IX.—No. 2424 EDIȚIA A TREIA DUMINICA 14 IANUARIE 1896

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREI LUNI
și se plătesc tot-d'auna înainte:
În *București* la Casa administrației
În *Județe* și *Streinătate* prin mandate poștale
Un an în Țară 30 Lei; în Streinătate 50 Lei
Șase luni . 15 „ „ „ 25 „
Trei luni . . 8 „ „ „ 13 „

Un număr în streinătate 30 bani

MANUSCRIPTELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești Române de cuib străin în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
În *București* și *Județe* se primesc *numai la Administrație*
În *Streinătate*, direct la administrație și la *toate oficiele de publicitate*
Anunciurĭ la pag. IV . . . 0,30 b. linia
„ „ „ III . . . 2,— lei „
„ „ „ II . . . 5,— „ „
Inserțiile și Reclamele 3 lei rîndul.

Un număr vechiŭ 30 Bani

ADMINISTRAȚIA
PASAG. BĂNCEĬ NAȚIONALE CASELE KARAGEORGEVICI

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
PASAG. BĂNCEĬ NAȚIONALE CASELE KARAGEORGEVICI

DEMISIA D-LUI FLEVA

Fleva și Sturza

Faptul este deja consumat. D-l Fleva a încetat de a maĭ fi ministru. Lucrul de alt-mintrelea noĭ l'am prevăzut de la intrarea D-sale în cabinet. Colectivitatea avea nevoie pentru alegerĭ de numele *tribunuluĭ* și de reputațiunea sa de om integru. Pe de altă parte speranța intimă a D-luĭ Sturdza era că D-l Fleva se va compromite în alegerĭ și că ast-fel îl va demonetiza, și atuncĭ scăparea de el va fi ușoară.

Lucrurile însă s'aŭ întîmplat altfel. D-l Fleva a eșit din alegerile generale cu un fel de aureolă de a fi *făcut alegerile cele maĭ libere din cîte aŭ fost la noĭ.* Din aceste alegerĭ D-l Fleva s'a ales cu un grup al D-sale și cu putința de a aduna în juru-șĭ pe toțĭ nemulțumițiĭ. Pe de altă parte D-l Fleva afișa oare-carĭ preferințe pentru ideile și reformele democratice și maĭ cu seamă pentru o administrațiune cinstită și deprinsă cu respectarea legilor.

Prin această atitudine ministrul de interne devenea simpatic grupărilor democratice și socialiste și întregeĭ țărĭ cinstite.

Și atuncĭ s'a hotărît mazilirea sa. I s'a făcut sute de mizeriĭ, i s'aŭ aruncat în cale toate javrele preseĭ reptiliane și s'a dat drumul tutulor Epureștilor ca să arunce insulta, infamia și noroiul asupra omuluĭ care simțeaŭ eĭ că nu va putea fi dat jos de cît ucigîndu'l moralicește.

Și cu toate acestea din această scîrboasă afacere D-l Fleva ĭese cu fruntea sus. *Oculteĭ* i-a fost frică să dea pĭept cu dînsul și pentru a-l da jos, cabinetul întreg a fost nevoit să se retragă. Ca o culme a infamieĭ însă, s'aŭ alcătuit ast-fel lucrurile că nu-ĭ s'a dat ministruluĭ bănuit și înjurat în onoarea luĭ de om și de cel maĭ înalt funcționar al statuluĭ, nicĭ măcar posibilitatea să se spele și să se apere. Această purtare, țara nu poate să o considere de cît ca infamă.

De alt-mintrelea, de la colectivitatea imundă și meschină, de la omul mic care se numește Dimitrie Sturdza, este greŭ de a se aștepta cine-va maĭ mult. Ca să ajungă pe banca ministerială și ca să se mențină, s'a tîrît, și-a lins scuipatul săŭ propriŭ, a făcut scuze umilite tutulor. De ce adică-te pentru a scăpa de un ministru și de un coleg primejdios pentru D-sa, nu ar face o nouă infamie? Una maĭ mult saŭ maĭ puțin ce va să zică în lunga carieră a acestuĭ slugoĭ care azĭ, pentru rușinea țăreĭ, este primul eĭ ministru? A fost de ajuns să fiĭ de față la ședința de erĭ a Camereĭ pentru a vedea atitudinea acestuĭ om, care și-a pierdut într'atîta vrednicia, pentru ca să încerce să spele rufele murdare ale colectivitățeĭ în fața țăreĭ și cu mijlocul unuĭ politician de cea maĭ ordinară speță.

In sfîrșit D-l Fleva a încetat de-a fi ministru. Noĭ îl felicităm că a scăpat din cloaca infectă în care intrase. Avea ce'ĭ drept gîndul să ardă cu fier roșit în foc gangrena partiduluĭ și să întreprindă o operă de moralizare și de democratizare a țăreĭ. A fost însă prea naiv ca să nu-șĭ cunoască oameniĭ, a fost prea încrezător în propriele sale puterĭ ca să nu vadă că nu se poate aduce sănătatea în corpul putrezit și infectat, în hoitul colectivitățeĭ.

Această naivitate azĭ, de altmintrelea o plătește scump și mult timp de sigur se va căi că a făcut această greșală ca să încerce să facă legĭ democratice cu Dimitrie Sturdza și să aibă o administrație cinstită, cu prefecțĭ ca aceia carĭ fac podoaba guvernuluĭ actual.

Ușurat de ultimele sale iluziĭ, încredințat de neputința de-a lucra cu liberaliĭ saŭ cu conservatoriĭ, D-nul Fleva vedea-va în sfîrșit că locul săŭ este acolo unde socializmul și democrația ridică steagul roș al revendicărilor populare?

Const. Mille.

TIPURI

«Maitre Ghiță»

Acesta'ĭ primul ajutor de primar al capitaleĭ, ales numaĭ grație „curentuluĭ" care era pentru el și a protectoratuluĭ... „Grecoaiceĭ".

Asta e altă chestie.

De cînd curentul, în formă de 14 voturĭ, l'a înălțat pe scaunul luĭ nenea Iancu Brătescu, Metrul Ghiță e atacat de dimineață și pînă'n seară de către tot soiul de amicĭ adușĭ de „curent", cărora trebue să le facă tratație la Kosman. „Curentul" i-a provocat ast-fel o roșeață semnificativă în vîrful nasuluĭ, roșeață de care Metrul e mîndru, atît pentru că este coloarea naturală a partiduluĭ din care face parte, cît și pentru că e semn de popularitate.

Vorba cu „curentul" e frumoasă.

Intrebînd pe Metrul Ghiță, căreĭ împrejurărĭ datorește alegerea sa, dînsul răspunse: „Parol, să fiŭ al draculuĭ, iacă pe cinste vă spuĭ dacă am cerut cuĭ-va votul. M'a ales curentul. Tu, ăla, ăla, cunoscuțiĭ, prieteniĭ, aŭ luptat și m'aŭ ales. Nu știĭ cum se face curentul!"

Alțĭ oamenĭ cînd se pun în curent, se aleg cu un junghiŭ; Metrul Ghiță s'a pus în curent și s'a ales ajutor de primar.

Semne particulare.—*E băiat bun; dar colectivist fanatic.*

Vardalabum.

Partidul Democrat

Tineriĭ liberalĭ.—D. Fleva.

Tineriĭ liberalĭ.

Foarte mulțĭ tinerĭ liberalĭ, nemulțumițĭ de conducerea oculteĭ și mizeriile carĭ se fac D-luĭ Fleva, gîndesc serios la înființarea uneĭ grupărĭ democratice care să ia locul între bătrîna ocultă și partidul conservator.

In general tineriĭ din partid, afară de fiiĭ luĭ Ion Brătianu și alțĭ cîțĭ-va sînt adversarĭ hotărîțĭ aĭ direcțiuneĭ celeĭ vechĭ, doresc reforme democratice, cer realizarea programuluĭ de la Iașĭ, pretind convocarea uneĭ Constituante care să revizuiască legea electorală și să lărgească dreptul de vot.

D. Dimitrie Sturdza însă, este adversarul orĭ-căreĭ reforme și nu poate auzi de sufragiul universal. Unuĭ deputat care a iscălit, cînd cu discuția Adreseĭ, amendamentul privitor la sufragiul universal, i a spus: «Aĭ iscălit amendamentul? Aceasta însemnează că n'aĭ încredere în mine.»

Orĭ-cine ișĭ poate închipui ce se poate aștepta de la un asemenea cap îngust.

D. Fleva

Răsturnat fiind de la interne, D. Fleva din capul loculuĭ se va sili să grupeze pe tinerĭ, apoĭ va căuta să se puie în înțelegere cu toate cele-l'alte nuanțe democratice. Fără altă ambițiune, fără a voi să predomine, D-sa ține mult să se întemeieze în țară un partid serios democrat.

D-sa, pe vremea alegerilor, a stăruit cît a putut, — fără a face ingerințe bine înțeles — ca să se aleagă în Cameră cît maĭ mulțĭ democrațĭ. D-sa a fost de părere să nu fie combătuțĭ nicĭ radicaliĭ; dar oculta s'a opus din răsputerĭ, cerînd ca maĭ degrabă să se aleagă conservatorĭ, ca beizadea Grigore, de cît democrațĭ.

Aceasta e situația, pentru moment.

Dragoș.

SATIRA ZILEI

Criza

Intr'o țară eminamente ridicolă ca a noastră, în care Epurescu poate răsturna de la minister pe D-l Fleva și în care Mitiță Sturdza poate deveni șef de partid, neapărat că cetățeanul Dimancea o să fie legislator și neĭca Pană Buescu o să facă de rîs meșteșugul luĭ Kibrik în plin parlament.

Orĭ-cum, a sosit, în sfîrșit, momentul ca să se aleagă neghina din grîu și oameniĭ de treabă din majoritatea luĭ Carada, așa că nu va cînta clopotul luĭ Epurescu de treĭ orĭ și vom avea un alt cabinet.

Oameniĭ foarte bine informațĭ spun că, în acest cabinet proaspăt, Sturdza are să ia portofoliul internelor, pentru că acĭ nu maĭ are ocaziune să facă scuze ungurilor; iar la externe va trece D-l Ferikidi care, în calitate de grec, va avea misiunea: să restabilească bunele relațiunĭ dintre România și patria țirilor.

Cît despre D-l Palladi, soarta D-sale e sigură se va retrage din minister cu abdomenul intact.

Vax.

Democrația și D. Fleva

Căderea D-luĭ N. Fleva de la putere va fi de un folos însemnat pentru ideea democratică, de și rămînerea D-sale la guvern încă ar fi folosit democrațieĭ.

Iată o paradoxă greŭ de dovedit, vă vețĭ zice. Eĭ bine, nu. Lucrul e foarte simplu.

Rămînînd D. Fleva ministru de interne, energia pe care D-sa a pus-o în stăvilirea moravurilor abuzive ale administrațieĭ ar fi introdus pînă la un punct legalitatea și la țară, și lățirea ideilor democratice, împotriva căreia cea maĭ însemnată piedică este ostilitatea samavolnică a autorităților administrative, ar fi putut lua un maĭ mare avînt. Ne aducem aminte de energica imparțialitate de care a dat dovadă ministrul de interne cu prilejul conflictuluĭ de la Tecucĭ între socialiștĭ și poliție.

Dar căzînd de la putere?

Și în cazul ăsta folosul tot mișcarea democratică îl va trage, și folosul va fi poate maĭ mare chiar de cît în primul caz. Căderea asta va servi ca o ilustrație la teoriile, pe carĭ de atîta vreme le propovăduim, relative la necesitatea *votuluĭ universal.* Vom fi văzut că chiar un ministru însuflețit de intențiile cele maĭ bune, și înzestrat de o bună doză de curaj pentru realizarea acestor frumose intențiĭ, trebue totuși să aleagă una din două: orĭ să rămîie ministru *rutinar,* sau să cadă de la putere, cînd îndărătul luĭ n'are un puternic partid democratic care să-l susțină.

Și poate însușĭ D. Fleva se va convinge că într'un moment de pripire a proclamat de *moft* votul universal, că urmarea logică a activitățeĭ sale ca ministru este intrarea sa și a partizanilor săĭ liberalĭ într'un mare partid democratic solidar, care să lupte pe toate căile legale pentru obținerea acesteĭ reforme, fără de care vom fi condamnațĭ veșnic să ne mișcăm în cercul vrăjit al moravurilor orientale.

Lot.

FARSA PARLAMENTARA

Camera. — *Ședința de Joĭ.* — Prima ședință cu foc bengal și alte metalurĭ. Actuala Cameră, care acum o lună era unanimitate, de odată s'a transformat în mozaic, dar culoarea luĭ Epurescu predomină.

*

Deputatul Gheorghe Dobrescu de la Ploeștĭ întreabă pe Gogu Cantacuzino ce a făcut cu subscripțiunea pentru monumentul luĭ Ion Brătianu. Gogu rămîne înmărmurit pentru un moment, dar recăpătînd sîngele rece declară că a încredințat-o luĭ Carada. Un surîs de neîncredere trece peste buzele luĭ Chenciu de la Bîrlad, care în ast-fel de materie a întrecut abdomenul luĭ Palladi.

*

Neĭca Pană Buescu învenineaza dezbaterile cu prezența danturei sale în discuțiune. D-sa transformă Camera într'o adevărată adunare a Societățeĭ de asigurare «Unirea», deputațiĭ încep să țipe, Epurescu îĭ trage cu apostrofele, Chenciu mormăie și familia liberală se încaeră, începînd de la șeful caseĭ pînă la cel din urmă rîndaș.

*

D-l Ferikidi intervine cu autoritatea D-sale de împușcător al D-luĭ Fleva. D-sa cere să se dea satisfacție ministruluĭ de finance și un vot de încredere luĭ Carada, iar Adunarea să recunoască cum că cașcavalul Bănceĭ Naționale e superiör celuĭ de Penteleŭ.

*

După o jumătate de ceas de scandal, liniștea se restabilește, pe cînd D-l Dimitrie Sturdza perorează în camera de alăturĭ spunînd deputaților că toate cîte s'aŭ întîmplat în ședința aceasta sînt opera fanarioților și a ciocoilor carĭ aŭ conspirat în contra țăreĭ și aŭ susținut regulamentul organic.

Amicul Dimancea îl aprobă strigînd de maĭ multe orĭ: Așa este! Așa este!

*

Senatul. — *Orĭ care ședință.* — Cugetă la nemurirea somnuluĭ.

Stop.

Culisele crizeĭ

D. Fleva inocent.—Intriga principală.—Tactul D-luĭ Fleva.—Altă intrigă.—Scandal.— Focul bengal.

Nu e tocmaĭ lucru ușor de a descurca firele intrigilor colectiviste, carĭ prin obiceĭ aŭ ajuns la noĭ a fi numite politice. Cînd eștĭ deprins de a lucra tot-d'a-una pe ascunse și cînd minciuna și jezuitismul 'țĭ-aŭ trecut în sînge, îțĭ vine cam greŭ să maĭ lucrezĭ, în cîmp deschis, la aer liber, în vederea tuturor.

De cîte-va zile circulă o mulțime de versiunĭ asupra actualeĭ crize ministeriale, lucru de altmintrelea foarte explicabil cînd te gîndeștĭ că chiar un ministru pare că n'a știut pînă la întrunirea de la senat, că colegiĭ săĭ uneltesc în contra sa.

D. Fleva inocent

Intr'adevăr D. Fleva n'a știut pînă maĭ alaltăerĭ că ministrul președinte este nemulțumit de activitatea sa. Simția bine de unde pornesc uneltirile de prin *Voința Națională* și *Gazeta Poporuluĭ*, pricepea că colectiviștiĭ în marea lor majoritate nu-ĭ privesc activitatea cu ochĭ bunĭ, dar se aștepta ca cel puțin față de dînsul D. Mitiță Sturdza să fie sincer și franc.

Eĭ bine, orĭ cîtă experiență ar fi avut D-l Fleva, colectiviștiĭ i-aŭ arătat de astă dată că faptele lor întrec așteptările.

Intriga principală

Colectiviștiĭ își făcuseră planul de a răsturna pe D-l Fleva, prin D-l Epurescu. Interpelarea acestuia avea să le servească ca o armă prin faptul că consiliul de miniștriĭ i-ar fi declarat D-luĭ Fleva că nu se poate declara solidar cu el într'o chestiune atît de delicată și de personală. Dacă ministrul de interne s'ar fi retras în urma interpelăreĭ Epurescu fără să răspundă, colectiviștiĭ 'șĭ-ar fi ajuns un dublu scop: scoaterea D-luĭ Fleva din minister și compromiterea cinsteĭ sale politice și personale.

Tactul D-luĭ Fleva

Indată după interpelarea D-luĭ Epurescu, D-l Fleva se duse la primul-ministru și-l interpelă la rîndul săŭ pe acesta asupra intrigilor ce se uneltesc contra sa. Consiliul de miniștriĭ se adună și D-l Fleva auzi spre marea sa mirare că colegiĭ săĭ sunt nemulțumițĭ de activitatea sa și că-ĭ cer ca să demisioneze.

Plin de tact, ministrul de interne îĭ puse pe vicleniĭ colectiviștĭ în următoarea dilemă: orĭ întreg cabinetul își prezintă demisia și atuncĭ se retrage și el, orĭ își dă demisia după ce va răspunde la interpelarea Epurescu. Nicĭ una nicĭ alta—bine înțeles—nu le convenea Sturdziștilor.

Altă intrigă

Văzîndu-se pușĭ într'o situație așa de dificilă, colectiviștiĭ recurg la o nouă intrigă. Pun pe D-l Vasile Lascar ca să întrebe în Cameră pe ministrul președinte asupra crizeĭ, sperînd că ast-fel D-l Epurescu va scăpa de sarcina neplăcută ce 'și-o luase adresînd interpelarea ministruluĭ de interne, iar acesta va fi împiedicat de a maĭ da răspunsul meritat colectiviștilor.

Focul bengal

Intregul minister își va depune demisiunea, așa în cît triumful d-luĭ Fleva va fi complect și eșirea sa o va fi făcut așa cum o dorea el, la lumina unuĭ foc bengal.

Rep.

FOTOGRAFIA TRANSCENDENTALĂ

Razele Röntgen. — Experiențe doveditoare.—Consecințe medicale.—Consecințe neprevăzute. — Ce te facĭ cu diplomația?

Razele Röntgen

Aproape toată lumea cu oare care cultură științifică stie ce înseamnă un *tub al luĭ Geissler.* E un tub de sticlă închis, plin cu un gaz foarte rarificat, în care intră la fie-care capăt cîte un fir de platină (electrod). Dacă aceste fire se pun în comunicație cu polurile unuĭ element electric puternic, electricitatea străbate gazul și produce niște fenomene luminoase.

Profesorul Röntgen a demonstrat în mod experimental că razele acestea de lumină *străbat corpurile opace și impresionează placa fotografică sensibilă întocmaĭ ca lumina ordinară.* Bazat pe această descoperire, acest savant a tras concluziile cele maĭ surprinzătoare și maĭ de necrezut: a *întreprins să fotografieze obiecte închise în învelișurĭ netransparente!*

Experiențe doveditoare

Iată cîte-va exemple:

Profesorul Röntgen își pune mîna în drumul razelor descoperite de dînsul și lasă să cază umbra mîineĭ pe o placă fotografică. De oare-ce carnea e foarte lesne străbătută de aceste raze, ea apare pe fotografie numaĭ ca o umbră slabă; pe cînd oasele fiind maĭ dense și maĭ puțin ușor de străbătut, ele apar pe fotografie atît de lămurit, *în cît țĭ se pare că vezĭ o mînă de schelet.* Inelul de pe degete apare negru de tot, de oare-ce metalul e și maĭ opac de cît oasele.

In genere fotografia unuĭ obiect prin ajutorul razelor Röntgen nu reprezintă numaĭ suprafața obiectuluĭ, ci tot interiorul luĭ. Așa de pildă un ceasornic de buzunar cu capace metalice arată la fotografiare toată mașinăria. Dacă cerneala ar fi maĭ puțin transparentă în raport cu noуile raze, *s'ar putea fotografia și ceti o scrisoare închisă în plic.* Vestitele „cabinete negre" ar fi un moft pe lîngă înlesnirea pe care ar avea-o acum poliția politică de a citi corespondențele oamenilor bănuițĭ.

Consecințe medicale

Dar medicina și chirurgia vor trage din această nouă descoperire foloasele cele maĭ marĭ. Diagnosa chirurgicală va părăsi terenul presupunerilor maĭ mult saŭ maĭ puțin logice și perspicace, și va căpăta siguranța științifică absolută.

Profesorul *Mosetig* din Viena a făcut următoarele experiențe cu totul doveditoare: A fotografiat, după noua metodă, mîna unuĭ bărbat rănit de un glonte de revolver; *fotografia arată sediul glonțuluĭ și turtirea osuluĭ pricinuită de dînsul.*

Altă fotografie, reprezintînd piciorul stîng al uneĭ fete, arată că falanga superioară a degetuluĭ celuĭ mare e dublă, și anume că cea supra-numerară se află lateral și se poate ușor separa pe cale chirurgicală.

In institutul de fizică al Universitățeĭ din *Graz* s'a făcut iarăși o altă experiență de felul ăsta, foarte reușită: uneĭ fete 'ĭ pătrunse în mînă un ac; fotografiindu-se mîna, acul a apărut *cît se poate de lămurit pe fotografie.*

Consecințe neprevăzute

Dacă ne gîndim ce aplicațiĭ colosale a făcut geniul omenesc din descoperirea fenomenelor nouĭ cît de neînsemnate în aparență, dacă ne gîndim că telegraful, telefonul, lumina electrică, trenurile electrice și atîtea altele se datoresc descopereriĭ faptuluĭ că corpurile micĭ sînt atrase de chilimbar (*electron*), putem afirma cu drept cuvînt că nicĭ o fantazie cît de puternică nu e în stare să prezică la cîte descoperirĭ neprevăzute și minunate va da naștere noua fotografie cu raze—Röntgen.[1]

Corpul omenesc și al animale or superioare nu va maĭ avea nicĭ un secret pentru specialiștĭ, va fi cunoscut în detaliŭ, precum se cunoaște azĭ structura interioară a vĭermilor cu pĭele transparentă. „Vivisecția" atît de barbară și scuzată numaĭ de interesul eĭ superior științific, va dispare, căcĭ nu va maĭ fi nevoie de dînsa. Și „creerul", azĭ atît de puțin cunoscut, își va desvăli misterele. Psihiatria, Psihologia vor lua avînturĭ nouĭ, nebănuite azĭ.

Critica așa numită „științifică" actuală e o copilărie pe lîngă ceea-ce va deveni în viitor. Probabil că un critic al veaculuĭ

al 20-lea va avea tot-d'a-una un mic aparat fotografic cu dînsul, întocmaĭ ca pictoriĭ paysagiştĭ de azĭ.

Ce te facĭ cu diplomaţia

Şi cine ştie! Dacă în adevăr procesul gîndireĭ are drept bază o alterare fiziologică paralelă a moleculelor creeruluĭ, poate că oameniĭ viitoruluĭ vor parveni să citească gîndurile maĭ bine de cît vestitul Buckingham. Ce te facĭ atuncĭ cu diplomaţia şi cu „machiaverlicurile"? Te pomeneştĭ că vor îmbla diplomaţiĭ cu căscĭ de metal gros de o palmă, ca să nu li se descopere planurile...

Isvor nesecat

Dar vorbind serios, e îmbucurător lucru că, cu toate descoperirile marĭ făcute pînă acum, încă nu e secat izvorul acestor descoperirĭ şi că tocmaĭ în ultimul timp s'a găsit iarăşĭ o serie de agenţĭ fizicĭ necunoscuţĭ, carĭ daŭ nouă hrană spirituluĭ de cercetare şi ale căror aplicaţiĭ le va vedea probabil abia secolul viitor.

L.

CRONICA JUDICIARA

Aĭ drept să-ţĭ vopseştĭ casa cum pofteştĭ?

'Mĭ-aduc aminte că acum vre-o 10 anĭ, un proprietar din Cîmpu-Lung, *un guşat* cum îĭ ziceam noĭ, se apucase să-şĭ vopsească faţada caseĭ cu un galben foarte compromiţător. Maĭ mulţĭ bucureştenĭ, iubitorĭ de estetică şi de artă, aŭ alcătuit un congres pe boulevardul *Pardon* şi aŭ numit o delegaţie care să meargă să roage pe *guşat* în numele arteĭ să-şĭ schimbe culoarea faţadeĭ. *Guşatul* ne-a întrebat dacă nu ne cînta la cap şi ne-a dat afară, chiar *fără politeţă*.

Cam acelaşĭ lucru s'a întîmplat de curînd la Paris. Un agent de publicitate s'a apucat de şi-a vopsit faţada caseĭ unde îşĭ avea biuroul în albastru deschis şi cu nişte dungĭ stacojiĭ.

Chiriaşiĭ de peste drum, un giuvaergiŭ, un neguţător de stofe, o modistă şi alţiĭ l'aŭ dat în judecată sub cuvînt că soarele cînd bate în casa *reclamagiuluĭ*, lumina se reflectă în imobilul de vis-à-vis. Giuvaergiul se plînge că pietrele luĭ apar tricolore, că reflectul lumineĭ schimbă strălucirea tutulor lucrurilor luĭ. Modista se plînge cum că pălăriile eĭ îşĭ schimbă culoarea, iar neguţătorul de stofe se văicărează că nu maĭ poate vinde nicĭ un metru de stofă, de oare-ce faţada vecinuluĭ le schimbă toate colorile şi nuanţele. Aşa fiind eĭ aŭ dat în judecată pe proprietarul lor pentru daune şi acesta a chemat în garanţie pe vecinul săŭ, ca să-ĭ plătească la rîndul luĭ daune pentru chiriaşiĭ săĭ.

Procesul s'a pledat, judecătoriĭ aŭ mers la faţa loculuĭ ca să vadă *minunea* şi aŭ respins cererea celor ce se plîngeaŭ contra neguţătoruluĭ de reclame, de oare-ce tribunalul constată că dînsul n'a făcut de cît să-şĭ exerciteze dreptul de proprietate şi apoĭ, chiar în fond cererea era neîntemeiată, de oare-ce faţada *reclamagiuluĭ* nu era aşa de aşa de (sic) cum o descria reclamanţiĭ, maĭ ales că de cînd s'a da plîngerea şi pînă s'a rezolvat, ploaia şi praful a maĭ şters viociunea albastruluĭ şi a stacogiuluĭ.

Şi aşa rămîne stabilit că proprietarul are drept să-şĭ vopsească faţa, după pofta inimeĭ, — întocmaĭ ca şi o amabilă *damie*.

Chiţibuş.

Transvaalul şi Orangele

LONDRA, 12 Ianuarie. — *Agenţia Reuter* află că într'un discurs rostit la Pretoria, comandantul general Joubert a mulţumit buzgherilor statuluĭ liber Orange, pentru sprijinul lor în timpul ultimeĭ crize. A exprimat speranţa că poporul din Sudul Africeĭ îşĭ va ajunge scopul prin unirea populaţiunilor într'o singură naţiune chiar sub guverne diferite.

Liniştea nu s'a restabilit cu desevîrşire la Johannesburg.

Pacificarea Turcieĭ

CONSTANTINOPOL, 12 Ianuarie. — Reducerea numaĭ la 400 de oamenĭ a efectivuluĭ batalioanelor mobilizate încă nu se poate executa, din cauza atitudineĭ Kurzilor în teritoriul Dersin. Ordonanţa privitoare la această reducere s'a anulat în urma nouilor şi deselor lupte dintre Kurzĭ şi trupele turceştĭ. S'aŭ trimes întărirĭ.

Concentrarea trupelor turceştĭ a devenit maĭ grea din cauza zăpezilor.

Se crede că pacifi area nu este cu putinţă de cît cu forţe marĭ militare şi numaĭ la primă-vară.

Buletin exterior

Papa şi guvernul francez.— Italieniĭ în Africa.

Venirea la putere a cabinetuluĭ radical în Franţa va avea o urmare neplăcută clericalismuluĭ. Prin noul proect de lege asupra asociaţiilor, se pun stavilĭ dreptuluĭ popilor de a face procesiunĭ şi de a tanatiza lumea prin înscenărĭ teatrale religioase. Papa Leon XIII şi-a exprimat regretele faţă de ambasadorul Franţeĭ *Béhaine* şi acesta a raportat ministeruluĭ său critica papeĭ. Drept răspuns la acesta, guvernul francez a rechemat pe ambasadorul său de lîngă Vatican.

Italia şi Franţa

In *Roma* s'a răspîndit sgomotul că oameniĭ luĭ *Ras Makonnen* ar fi înarmaţĭ cu puştĭ franceze *Lebel*. Opinia publică este indignată împotriva Franţeĭ, ziarele protestează contra aceşteĭ violărĭ a dreptuluĭ ginţilor şi cer guvernuluĭ să *rupă relaţiunile diplomatice cu Franţa*.

East.

BULETIN ATMOSFERIC

Institutul meteorologic

Bucureştĭ, 10 Ianuarie 1895, 12 ore ziua

Inălţimea barometrică la	0°.764°0
Temperatura aeruluĭ C° . . .	−0·4
Vîntul: slab de la V.	
Starea ceruluĭ: senin	
Temperatura maximă de erĭ	— 1°
„ minimă de astăzĭ	— 9°
Temperatura la noĭ a variat între 5° şi	−15°

Timpul frumos de erĭ conţine. Barometru a scăzut mult pretutindenĭ. Temperatura ce era deja scăzută a maĭ scăzut încă maĭ cu seamă în Mungenia. Cea maĭ scăzută temperatură a fost înregistrată la Tîrgu-Ocna unde termometrul s'a coborît la 15 grade sub zero.

Catre amează la Bucureşĭ timp frumos şi plăcut. Barometru scade, temperatura creşte.

Afacerea Arton

PARIS, 12 Ianuarie.—*Senat.* — D-l Lamarzelle, al drepteĭ, desvoltă o interpelare în privinţa afaceriĭ Arton. — El susţine că pe cînd eraŭ miniştriĭ D-niĭ Ribot şi Loubet, aceştia aŭ negociat cu Arton, prin intermediul agentuluĭ Dupas, în loc de a face sa-l arezte.—Oratorul întreabă pentru ce nu s'a urmărit Dupas, în dată ce acesta a publicat broşura sa în privinţa negocierilor sale.

D-l Bourgeois răspunde că justiţia face opera sa şi ca a ordonat urmărirĭ după plîngerea D-luĭ Ribot. — Roagă decĭ adunarea sa aştepte resultatul instrucţiuneĭ.

Incidentul s'a închis.

INFORMAŢIUNI

Situaţia politică

Zăpăceala guvernuluĭ.—Furia «Ocultei». —Ultimul atac.—Reconstituirea Cabinetuluĭ.—In faţa Camereĭ.

Cele întîmplate în şedinţa de erĭ a Cameleĭ, sînt fără precedent în analele noastre parlamentare. Faptul că douĭ miniştri aĭ aceluiaşĭ guvern să se acuze în public de tendinţe ascunse şi egoiste, a pus pe guvern într'o zăpăceală de nedescris.

Nimenĭ nu-şĭ poate da seamă cum într'un interval atît de scurt, guvernul să dea un asemenea spectacol ţăreĭ.

Lipsa de tact a D-luĭ Sturdza şi în politica internă ca şi în cea externă, a compromis atît de mult guvernul liberal, în cît toţĭ prevedeaŭ scurta durată a partiduluĭ liberal la putere.

Furia «ocultei»

Grupul de la Voinţa Naţională, *în frunte cu D-niĭ Sturdza şi Cantacuzino, e atît de înfuriat în contra D-luĭ Fleva în cît toţĭ şi-aŭ pierdut cumpătul.*

In toate părţile, în parlament ca şi pe stradă, înjurăturile cele maĭ triviale se debitează la adresa D-luĭ Fleva, din a căruia cauză eĭ văd că s'a compromis cu desăvîrşire guvernul liberal într'un timp atît de scurt.

Orbiţĭ de ură, eĭ caută acum să răstoarne în mod ruşinos pe D. Fleva, care n'a voit să se retragă maĭ din timp, adică, de cînd cu atacurile Voinţeĭ Naţionale.

Ultimul atac

Desvoltarea interpelăreĭ D-luĭ Epurescu hotărîtă pentru astă-zĭ, va fi prilejul — se crede— ca D. Fleva să fie atacat pe faţă cu cea din urmă violenţă, şi înfăţişat ca un gheşeftar ordinar.

D. Fleva, care se aştepta la asemenea atacurĭ, s'a pregătit să le pareze. D-sa va profita însă de această ocasiune pentru a executa atît pe interpelator cît şi pe ceĭ carĭ stau la spatele săŭ.

Totuşĭ a pus la cale ca să se dea un vot de blam D-luĭ Fleva, pentru a-l scoate ast-fel, în mod silit şi ruşinos, din Cabinet.

Reconstituirea Cabinetuluĭ

Printre atîtea versiunĭ ce circulă cu privire la actuala criză este şi aceia că, de o cam-dată, cabinetul se va remania trecînd D. Sturdza la interne, în locul D-luĭ Fleva care va fi sacrificat, iar D. Ferechide va lua portofoliul externelor.

Astăzĭ se face la Severin alegerea colegiuluĭ al II lea pentru comuna. Opoziţia va presinta listă şi la acest colegiŭ.

Aseară, consiliul comunal s'a întrunit pentru a alege pe al douilea ajutor de primar.

A fost ales D. Anghel Solacolu cu 16 voturĭ. Aŭ maĭ obţinut: D-nul Bolintineanu 4 şi D. Melissianu 3; iar 2 voturĭ aŭ fost albe.

D. Vasile Christoforeanu, fostul primar din R.-Sărat, a încetat din viaţă erĭ după amiază, în urma uneĭ scurte suferinţe.

Urmarea foiţeĭ *Mortul din trăsură* cititorii o vor găsi astăzi în pag. IV.

Erĭ a plecat în Austria comisiunea noastră de remontă, compusă din D-niĭ locot.-colonel Al. Lambrino, căpitan I. Herescu şi veterinarul Văleanu, pentru cumpărarea a 250 caĭ pentru cavalerie.

Din Turnu-Măgurele nĭ se comunică că sergentul-major Ioan Pislaru de maĭ multe zile se află închis într'o carceră şi supus zilnic la adevărate torturĭ inchisitoriale, pentru că ar fi bănuit ca complice în furtul de 10.000 leĭ de la casieria regimentuluĭ din localitate, furt care s'a constatat deja că a fost săvîrşit de către şeful aceluĭ regiment.

Atragem atenţia D-luĭ ministru de războiŭ asupra acestuĭ fapt salbatic, rugîndu-l să orînduiască imediat o anchetă.

Maĭ mulţĭ amicĭ aĭ D-luĭ Fleva s'aŭ dus aseară acasă la D-sa spre a-l felicita pentru succesul cu care a răspuns astă-zĭ, la Cameră, celor ce voiaŭ să-l lovească.

Aceştĭ amicĭ aĭ ministruluĭ de interne, destul de numeroşĭ de alt-fel, aŭ ţinut să-l asigure că-l vor urma pînă la capăt în lupta sa contra celor ce vor să-l doboare.

Tot aseară a fost o consfătuire la D. Sturdza, consfătuire la care aŭ luat parte D-niĭ Cantacuzino şi Stoicescu, precum şi un mare număr de deputaţĭ şi senatorĭ colectivişti.

Uniĭ dintre aceştia aŭ fost de părere ca să se evite un noŭ scandal, cu ocasia interpelăreĭ D-luĭ Epurescu, manifestînd dorinţa d'a nu se da un vot de blam D-luĭ Fleva. Ceĭ carĭ fac parte, însă, din «oculta», stăruiaŭ «ca omul care a compromis partidul şi guvernul» să-şĭ ia răsplata şi să fie scos singur din cabinet.

*

Tot aseară aŭ maĭ fost consfătuirĭ politice la D. Pallade şi la D. Grădişteanu.

D. Fleva, văzînd că majoritatea voeşte să-l gonească din minister, fără să-ĭ permită a răspunde la învinuirile ce i se aduc, este decis a ţine o întrunire publică în care să explice cetăţenilor purtarea şi actele sale.

Se zice că Statul major al partiduluĭ liberal nu-ĭ dă loc sigur cum actuala Cameră este alcătuită. Aşa fiind se dă ca sigur că actuala sesiune nu va ţine de cît pînă în Martie, cînd corpurile legiuitoare vor fi congediate, pentru ca în Septembrie să fie dizolvate. Colectivitatea speră în acest chip să scape de toţĭ aceĭ carĭ aĭ par a nu fi hotărîţĭ să meargă orbeşte după D. Sturdza.

Prin sferele diplomatice, cearta de mahalale dintre D. Fleva şi Sturdza aŭ produs cel maĭ prost efect; un diplomat, al uneia din cele maĭ marĭ puterĭ, nu se jenă să declare într'un salon, şi de faţă cu maĭ multe persoane, că parlamentarizmul nostru nu s'a ridicat maĭ sus de cît acela al Bulgarieĭ.

Intrunirea secretă de la Senat

Ora 12 noaptea.

Aseară pe la orele 9, o mare parte dintre deputaţiĭ şi senatoriĭ sturdzişti s'aŭ întrunit la Senat spre a se consfătui asupra soluţiuneĭ ce trebuie dată conflictuluĭ Sturdza-Fleva.

Miniştriĭ n'aŭ luat parte.

Convocarea a fost făcută, se zice, de D. Al. Djuvara.

Intrunirea a fost presidată de D. Stolojan.

D. Stolojan, *avînd cel dîntîiŭ cuvîntul, se feri de a se pronunţa asupra cuĭ cade vina în conflictul iscat în sînul guvernuluĭ. Recunoaşte însă că în urma incidentuluĭ de erĭ la Cameră, D-niĭ Sturdza şi Fleva nu maĭ pot sta împreună în minister.*

D. Epurescu *respinge acusaţia ce i se aduce că în interpelarea sa a fost condus de intenţiĭ rele faţă de D. Fleva şi că ar fi făcut o pentru a sluji interesele cuĭ-va. D-sa a crezut că face un serviciŭ D-luĭ Fleva, dîndu-ĭ prilej de a spulbera calomniile unor ziare faţă de ministrul de interne, şi că e gata de a se declara mulţumit în urma unuĭ răspuns al ministruluĭ.*

D. Stelian *e de aceeaşĭ opinie cu D. Stolojan în privinţa imposibilitaţeĭ de conlucrare a D-lor Sturdza şi Fleva.*

Doreşte însă, în interesul partiduluĭ liberal, ca acest incident să se închida în mod demn pentru unul şi altul. Este decĭ de părere ca să stăruĭ pe lîngă D. Fleva să se retragă în urma dezvoltăreĭ interpelăreĭ D-luĭ Epurescu, interpelare care să fie o moţiune de încredere faţă de ministru.

D. Poenaru-Bordea *ceru ca o delegaţie de deputaţĭ să se prezinte la D. Sturdza cu rugămintea de a se căuta o aplanare a diferenduluĭ în mod satisfăcător pentru toţĭ.*

Şedinţa se ridică cu hotărîrea luată de a se proceda la resolvirea conflictuluĭ pe o cale cît se poate maĭ puţin jignitoare demnităţeĭ D-luĭ Fleva.

Ora 1 noaptea

Printre deputaţiĭ liberalĭ circulă maĭ multe soluţiĭ asupra crizeĭ: uniĭ sînt pentru vot de blam D-luĭ Fleva cu ocazia desvoltăreĭ interpelăreĭ Epurescu, alţiĭ pentru un vot de încredere urmat însă de o retragere benevolă a D-luĭ Fleva, alţiĭ în sfîrşit pentru demisia întreguluĭ cabinet.

Reporter

Procesul Ressu-Robescu-Brenning

— *Prin fir telegrafic* —

(Corespond. specială a ziaruluĭ *Adevĕrul*)

Galaţi, 11 ore noaptea

După cum se ştie, Curtea amînase darea sentinţeĭ, în procesul Brenningiştilor, pentru ziua de azĭ, 12 Ianuarie.

Curtea a deliberat pînă la orele 6 d. a. O mare aglomeraţie în faţa palatuluĭ de justiţie. Părerile asupra rezultatuluĭ procesuluĭ sunt diferite.

Pronunţarea sentinţeĭ s'a amînat pentru mîine. Vă voiŭ telegrafia rezultatul.

ŞTIRI MARUNTE

* D. N. Grădişteanu, colonel în retragere, a fost numit membru în consiliul de administraţie al caseĭ de depunerĭ, în locul D-luĭ A. Gr. Ionescu.

* Prin *Monitorul Oficial* de azĭ s'aŭ confirmat alegerile de primarĭ şi adjutorĭ făcute la Călăraşĭ, Craiova, Huşĭ, R.-Vîlcea, Tecuciŭ, Focşanĭ şi Falticenĭ.

* D. general D. Racoviţă a fost numit membru în comisiunea superioară a dotaţieĭ oasteĭ, în locul D-luĭ general Costa-Foru.

Aŭ maĭ fost numiţĭ în această comisiune şi D-niĭ deputaţĭ locot.-colonel Em. Casimir şi căpitan Gh. Văleanu, în locurile vacante.

* Din Iaşĭ ni se scrie că Vinerĭ 19 (31) Ianuarie c., se va representa acolo, pe scena teatruluĭ circ Sidoli, celebra dramă socială: *Ţesetoriĭ* (die Weber) de Gerhardt Hauptman.

„Ţesetoriĭ" va fi jucată de către cunoscuta trupă germană de sub direcţiunea D-luĭ Georg Eger.

După cum se ştie, „Ţesetoriĭ" jucată de aceiaşĭ trupă pe scena teatruluĭ Liric, a fost primită aicĭ în Capitală, cu aplause şi ovaţiunĭ entusiaste.

PLANGERI

Maĭ mulţĭ locuitorĭ din comuna Boghicea, judeţul Roman, plasa Siretu-de-sus, ne scriu următoarele:

Sunt aproape 8 anĭ de cînd s'a impus în capul comuneĭ locuitorul Ioan Anghelescu care în dată ce a ocupat postul de primar s'a apucat să strîngă banĭ albĭ pentru zile negre, uzînd în acest scop de toate mijloacele. A luat în arendă pe teritoriul comuneĭ noastre în asociaţie cu ovreiul Burah Rinţler, debitant de băuturĭ spirtoase, o mică moşie cu circiumă pe ea, numită Vadu Vejeĭ; a maĭ luat o altă moşie numită Căuşeniĭ în asociaţie cu debitantul Costache Taicas, tot pe teritoriul aceşteĭ comune. Veniturile comuneĭ Boghicea, ca accisele şi cele-l'alte se caută în regie de primarul Ioan Anghelescu. Casa comunală e aproape să cadă, dar a primaruluĭ Anghelescu dintr'o foastă ruină a ajuns un palat. Interese e comuneĭ sunt parasite cu desăvîrşire de el, iar locuitoriĭ sunt lăsaţĭ tot anul la bunul plac al ajutoruluĭ săŭ. O anchetă justă ar putea descoperi toate abusurile săvîrşite de acest primar.

Atragem va rugăm, atenţiunea D-luĭ ministru de interne asupra acestor fapte, căcĭ numaĭ aşa, poate, vom scăpa de acest trîntor ce stoarce comuna de atîta vreme. Ca probă despre impunerea sa în capul comuneĭ e faptul că nu l'aŭ ales locuitoriĭ ci fostul sub-prefect Chefneut şi actualul supleant Ivanovici, care şi astă-zĭ încă acoperă multe din mişeiile acestuĭ primar.

INTIMPLARI

Ars de viŭ. — Alexandru Săndulescu, aprodul judecătorieĭ de pace No. 2 din Ploeştĭ, a căzut în seara de Miercurĭ 10 cur., victima uneĭ groaznice nenorocirĭ.

De cu vreme el îşĭ luase din archivă maĭ multe dosare carĭ trebuiaŭ cusute.

Pe la orele 8 îşĭ aşează o măsuţă rotundă pe pat, pune lampa pe ea şi urcîndu-se pe pat se apucă de lucru. De odată patul se desface, şi nenorocitul cade între scîndurĭ, iar lampa de pe măsuţă se răstoarnă peste el împroşcîndu-l cu tot gazul ce conţinea.

Intr'o clipă, flacările l'aŭ cuprins şi cum se afla singur în casă,—căcĭ nevasta şi unica sa copilă în vîrstă de vre-o 15 anĭ, eraŭ duse la nişte rude— fuge înconjurat de flacărĭ şi trece strada peste drum la cîrciumarul Hristache Ionescu.

Acesta cum îl vede, în loc să-ĭ dea imediat ajutor, îl îmbrînceşte afară, de teamă să nu-ĭ aprinză prăvălia şi numaĭ în urmă trimete pe un băiat cu apă ca să'l stingă.

BURSA DIN BUCURESCI

Cursul de la 13 Ianuarie (25 Ianuarie) 1895

5% Renta r. p. .	101¼	Act. B. Agricole .	210
5% Renta am. .	99½	Dacia-România . .	399
5% » (92—93)	99½	Naţionala	410
5% » am. . .	96	Patria	110
6% Obl. rur. . .	101¾	Construcţiĭ	184
Pensiunĭ	200	SCHIMB	
5% Obl. c. Buc. .	94¾	Londra . .	25.2522½
5% » (1890) .	95½	Paris . . .	100.30.20
5% Fonc rur. .	92⅛	Viena . .	207 06¼
5% » urb. .	100½	Berlin . .	123.10.23
5% » » . .	88¾	Belgia . .	99.90
5% » » Iaşĭ	81	Scont B. a.	8
5% Obl. bazalt .	—	Avans. » »	6
Banca Naţ. .	1590	» C. dep.	5½

Pîrlit, într'o stare de nedescris, a fost dus la spital, şi Jouĭ la ora 2 p. m., şi-a dat sfîrşitul în mijlocul celor maĭ groaznice durerĭ.

Azĭ sărmana luĭ copilă, mătură în locul tătăluĭ săŭ sălile judecătorieĭ.

*

Turla bisericeĭ *Cuvioasa Paraschiva* din Brăila, s'a dărîmat erĭ din cauza vîntuluĭ, iar o parte din acoperişul bisericeĭ s'a prăbuşit în interior.

Din fericire nu s'a întîmplat nicĭ un accident de persoane.

EDITIA III

Ultime Informaţiuni

Evenimentele zileĭ

Scandalul ministerial petrecut în şedinţa de erĭ a Camereĭ preocupă astă-zĭ întreaga ţară.

Toată lumea e impacientă să vadă sfîrşitul spectacoluluĭ, care, după toate prevederile, va fi maĭ frumos de cît începutul, ţinîndu-se compt pe de o parte de atitudinea energică a D-luĭ Fleva, iar pe de alta de furia nebună a «Ocultei» în frunte cu ceĭ doĭ miniştri, Sturdza şi Cantacuzino.

Greva miniştrilor

In urma celor petrecute în ultimele două zile în Cameră, interpelarea D-luĭ Dobrescu şi lupta pe faţă dintre D. Sturdza şi Fleva, toţĭ cei-l'alţĭ miniştriĭ văd în D. Fleva pe omul care a dat proporţiĭ scandaluluĭ pentru a compromite guvernul. Eĭ aŭ declarat D-luĭ Sturdza că de azĭ înainte nu maĭ pot lucra alăturĭ cu D. Fleva dacă maĭ rămîne pe banca ministerială.

D. Sturdza la Palat

Furios de execuţia ce i-a administrat colegul săŭ de pe banca ministerială, D. Sturdza s'a dus aseară la Palat pentru a expune regeluĭ situaţia guvernuluĭ, avînd tot-de-odată în buzunar şi demisia întreguluĭ cabinet.

D. Fleva a fost descris regeluĭ în culorile cele maĭ negre. După o oră şi maĭ bine, în care timp D. Sturdza nu a încetat de a se plînge împotriva D-luĭ Fleva, primul-ministru a eşit de la palat şi maĭ plouat de cum intrase.

Probabil că regele nu l'a felicitat pentru tactica politică pe care o dovedit-o şeful cabinetuluĭ.

D. Fleva ameninţat

Aseară D. Fleva a primit din noŭ un plic în care era o marcă de 25 banĭ şi o coală de hîrtie albă pe care era scris: „Da-ţĭ demisia".

Astă-zĭ dimineaţă D. Fleva a maĭ primit un plic ce conţinea o scrisoare prin care era ameninţat că dacă nu-şĭ dă demisia nicĭ azĭ, va fi obiectul uneĭ manifestaţiunĭ ostile.

Cea d'intîiŭ se crede a fi opera D-luĭ Culoglu de la Voinţa Naţională, *fost prefect al poliţieĭ şi înlocuit de D. Fleva; iar cea de a doua nu se poate şti de cine e scrisă; de sigur însă că nu poate fi de cît opera vre unuĭ alt sturdzist oare-care.*

Epurescu în retragere

Deputatul de Vlaşca D. Epurescu-Apostrofă, care pînă maĭ erĭ răsuna ca un clopot declarînd că are doveziĭ înspăimîntătoare în contra D-luĭ Fleva, a început acum să bată în retragere.

Această retragere a D-luĭ Epurescu se explică prin faptul că D-sa ştie că în contra ministruluĭ de interne nu va putea dovedi nimic «înspăimîntător» şi se teme că va eşi din hora ciudată în carĭ a încăput, jumulit răŭ de către D. Fleva, care ar fi posedînd nişte scrisorĭ şi chitanţe, care îl vor face pe D. Epurescu să caute a intra în gaură de şarpe.

Reporter

Zăpăceala și nesiguranța e atît de mare în cercurile guvernamentale, în cît deputații nu maĭ știŭ unde da cu capul și ce rezoluție să ia. Aseară hotărîrile eraŭ împărțite, dar ceea-ce descurajează foarte mult pe ceĭ din ocultă este faptul că tinerii deputați, în mare parte, simpatizează cu D. Fleva.

Un deputat liberal propunea că, singura satisfacție ce s'ar putea da D-luĭ Fleva ar fi să 'l numească ministru plenipotențiar. Alțiĭ socotesc că D Fleva ar considera aceasta ca o zeflemea și s'ar îndîrji încă și maĭ mult.

* *
*

Dacă D Fleva va fi răsturnat, o mare agitațiune va începe imediat în țară. Dintr'întîiŭ D. Fleva, ajutat de toțĭ partizaniĭ D-sale, va face să apără un ziar cotidian în Bucureștĭ. După acea vor începe întrunirile publice și organizarea partiduluĭ flevist.

Dacă disidența se produce, situația guvernuluĭ devine critică numaĭ de cît la Ploeștĭ, Iașĭ, Roman, T.-Jiu, Bacău, Brăila, R.-Sărat, iar în Bucureștĭ agitația va începe pe o scară intinsă.

Acestea toate le înțelege colectivitatea și cum nu este un singur om cu destulă autoritate în sânul partiduluĭ, anarhia ce va urma e ușor de înțeles.

Ni se comunică din Iașĭ că un tînăr anume Haret, fiul D-luĭ major Haret, din acea localitate, s'a sinucis trăgîndu-șĭ un glonte de revolver în inimă. Moartea nefericituluĭ tînăr a fost instantanee.

Cauza: o afacere de inimă.

Vechiul local care a fost ocupat de Curtea de Apel va fi reparat pentru a se muta acolo Biblioteca Națională.

Aflăm că influența bîntue cu furie printre studenții școaleĭ superioare de medicină veterinară.

Numărul bolnavilor fiind de 45 din 80, totușĭ nicĭ o măsură nu a fost luată de director.

Atragem atenția celor în drept.

In fața evenimentelor din urmă, D. D. Iancovicĭ, prefectul din Constanța, care se află de vr'o două zile în Bucureștĭ, și-a dat demisiunea din postul ce ocupa.

Poliția Capitaleĭ, în urma autorizațieĭ parchetuluĭ de Ilfov a făcut percheziție la maĭ mulțĭ conductorĭ și șefĭ de tren, bănuițĭ a fi amestecațĭ în afacerea casieruluĭ Bălcescu, care se află depus la Văcăreștĭ. La uniĭ din eĭ s'aŭ găsit maĭ multe cotoare, registre, imprimate, etc.

Artiștiĭ Circuluĭ Sidoli, carĭ aŭ binevoit să dea cu toțiĭ concursul lor baluluĭ mascat al Societățeĭ Preseĭ, organizează o serie de distracțiunĭ grandioase.

Intrările comice, costumațiile escentrice și toate comicăriile precum: **Cavalcada mascată, Piticiĭ-uriașĭ, Procesiunea călugărilor, Cancanul, etc. etc.,** *vor amuza enorm publicul.*

Ca niĭ într'un an s'aŭ organizat nenumărate petrecerĭ pentru publicul din lojĭ care, pe lîngă toate scenele spectaculoase și comice ce va avea înainte, va lua parte la marea bătaie cu serpentine, confetĭ și baloane-torpile.

La ora 11 va intra marea procesiune a **misterioșilor.**

Misterioșiĭ fiind numaĭ persoane din societate, se va petrece în mod subțire.

Incunoștiințăm pe ceĭ rămașĭ în urmă pentru a-șĭ procura ultimele locurĭ rămase nevîndute.

„Adevĕrul ilustrat" de Duminica viitoare are următorul sumar:

Cronica săptămînală de Const. Mille.
Ofițer (versuri) de D. N.
Valsul (nuvelă) de N. C.
Epigramă de Quintus.
Pretins plagiat de Hassan.
I. Popovici Bănățeanu (biografie) Em.
Ouida (recenzie) L.
Primăvara (versuri) V N. Cisman.
Amintirĭ (Iancu lăutaru) Brad.
Versurĭ de Adrian Verea.
Știrĭ literare și artistice.
Mortul din trăsură, roman.
Jocurĭ și distracțiĭ etc., etc.

ILUSTRAȚIUNI:

Ion Popovicĭ Bănățeanu (portret)
Artistul Toneanu (în Bolnavul închipuit).
O răcoreala neașteptată.
Tribunul și bandițiĭ.

CRIZA

Impaciența generală

— Ora 12, ziua. —

Publicul care discută cu multă aprindere conflictul iscat pe față între ministrul de externe și cel de interne, așteaptă cu cea mai mare nerăbdare deschiderea ședințeĭ Camereĭ pentru a asista la lupta decisivă ce se va da astă-zi.

Ora 12 și jum.

Lumea politică este azĭ în plină agitație. Ne aflăm ca pe vremurile căderеĭ unuĭ partid de la putere. Palatul este vizitat de toate personagiile marcante din partidul liberal. La ora cînd scrim aceste rînduri D. Fleva se află și D-sa la Palat.

Se caută un chip de a se resolva criza în mod maĭ puțin scandalos pentru demnitatea partiduluĭ liberal.

Ora 1

Zăpăceala pe toată linia. Inșiși deputații inițiați în misterele Ocultеĭ nu știŭ cum staŭ lucrurile.

La domiciliul D-luĭ Fleva o mulțime de deputațĭ partizanĭ aĭ D-sale, aștept rezultatul întrevedereĭ cu regele.

Ora 1 și jum. p. m.

Mare afluență spre Cameră.

Poliția a desfășurat multe forțe, ceea-ce lasă a se prevede oare carĭ evenimente furtunoase.

Tribunele Camereĭ sînt înțesate de public. Se așteaptă cu multă nerăbdare sosirea miniștrilor.

ULTIME TELEGRAME

PARIS, 12 Ianuarie.—Știrile de sorginte englezească, carĭ anunță o alianță între Rusia și Turcia, nu se consideră ca serioase.

BRUXELES, 12 Ianuarie. — Regina suferă de maĭ multe zile de o răceală; starea sa s'a îmbunătățit de erĭ.

ATENA, 12 Ianuarie. — Ministrul austro-ungar baron de Kosjek, a remis în mod solemn prințuluĭ George, marea cruce a ordinuluĭ S-tuluĭ Ștefan.

PARIS, 12 Ianuarie.—Două trenurĭ s'aŭ întîlnit azĭ dimineață pe drumul de fer de centură lîngă gara porțeĭ Maillot. Sînt douĭ morțĭ și vr'o zece rănițĭ.

BELGRAD, 12 Ianuarie.—In cercurile guvernamentale se desminte știrea privitoare la rechemarea D-luĭ Georgevitch, ministru la Constantinopol.

BERLIN, 12 Ianuarie. — Impăratul a numit pe prințul Bismarck și pe maĭ mulțĭ profesorĭ, cavalerĭ activĭ aĭ ordinuluĭ Merituluĭ pentru științe și arte.

Reichstagul a adoptat bugetul ministeruluĭ de interne.

BRINDISI, 12 Ianuarie. — Curtea de apel din Trani, dînd o sentință favorabilă pentru extrădarea luĭ Hammerstein, se așteaptă ordinele pentru ca acesta să fie predat Germanieĭ.

BELFORT, 12 Ianuarie.—Lucrătoriĭ constructorĭ de corabiĭ aŭ primit propunerile patronilor după multe protestărĭ.

SOFIA, 12 Ianuarie. — Camera a adoptat în a doua citire toate paragrafele coduluĭ penal. S'aŭ introdus în acest cod niște reforme foarte liberale.

Din Dealul Mitropolieĭ

Astă-zĭ dimineață se placardase pe zidurile Capitaleĭ niște afișe marĭ prin carĭ colectiviștiĭ anunuțaŭ că D. Fleva va fi isgonit din minister.

Publicul vazînd însă acele afișe le-a rupt. Poliția avea instrucțiĭ pentru a supraveghia din scurt orĭ-ce mișcare.

Ora 1

In curtea Mitropolieĭ lume foarte multă. Poliția era în păr la Cameră cercînd de a împrăștia publicul, care se îngrămădise să facă manifestațiĭ D-luĭ Fleva.

Tribunele sunt luate cu asalt de lume.

Comisariĭ se văd pînă și în tribuna preseĭ, făcînd dificultățĭ chiar și ziariștilor de a pătrunde în tribună.

Ora 1 și jumătate.

Cu multă greutate lumea poate să pătrundă în tribune, carĭ sînt înțesate de lume; tribuna damelor de asemenea este plină de doamne.

Deputațiĭ carĭ încep a se aduna repede, discută în mod foarte agitat situația guvernamentală.

Colectiviștiĭ aŭ aerul consternat Partizaniĭ D-luĭ Fleva sînt maĭ veselĭ și așteaptă momentul în care să se înceapă ultimul atac.

Ora 1 și treĭ sferturĭ

D. Fleva făcîndu-șĭ apariția în Cameră este salutat de mulțĭ deputațĭ care-'l înconjoară și încep a-ĭ face diferite întrebărĭ.

Se afirmă că D-sa vine de la palat, unde a avut o audiență cu regele.

Prin culoarele Camereĭ circulă versiunea că cabinetul va demisiona diseară și că se va forma un cabinet Stătescu.

Ora 2

La această oră aŭ venit toțĭ miniștriĭ afară de D. Sturdza. Nerăbdarea tuturora crește din ce în ce maĭ mult de a se vedea ședința deschisă. Deputațiĭ ocultеĭ fac propagandă pentru a se da un vot de blam D-luĭ Fleva.

Epurescu, asupra căruia sunt țintite privirile tuturora, stă izolat pe banca sa, reflectînd poate la scrisorile și la chitanțele carĭ sunt în geanta D-luĭ Fleva și carĭ 'l interesează.

Dezbaterile Parlamentare

CAMERA

Urmarea ședințeĭ de la 12 Ianuarie 1896

Discursul D-luĭ Sturdza

D-l Fleva păzește cu o gelozie extra-ordinară prerogativele departamentuluĭ săŭ. Iată o pildă: un prefect mi-a depeșat într'o afacere concernînd departamentul de externe. D-l Fleva a dat un blam pentru aceasta prefectuluĭ.

S'aŭ atribuit D-luĭ Fleva meritul alegerilor libere, dar alegerile libere nu sunt apanajul nimănuĭ.

D-l *Dobrescu.* Intrebațĭ pe d-niĭ Chiritopulo.

Se naște un zgomot, strigăte: la ordine, la ordine, președintele inzistă pe lîngă D-l Dobrescu ca să nu maĭ întrerupă.

D-l Sturdza. Alegerile libere sînt apanagiul țăreĭ întregĭ. Nu maĭ merge maĭ departe cu D-nul Fleva, fiind-că se formează în țară curente inconștiente despre carĭ nu se știe încotro merg: Fleviștĭ și nefleviștĭ. Domnia-sa și ca prim-ministru e soldat al partiduluĭ național-liberal și nu-ĭ este permis de a-șĭ face partizanĭ personalĭ.

Nu vede, un guvern întreg, fără interese personale deosebite, care singur ar putea să asigure un mers bun afacerilor statuluĭ. Interpelația D-luĭ Epurescu a venit ca un fulger printre miniștriĭ dar cînd a maĭ venit și interpelarea D-luĭ Dobrescu, s'a întrebat în cotro mergem? Dacă este undeva vr'o rană maĭ bine s'o descoperim, pentru ca să-ĭ găseștĭ leacul. Dacă nu poate conduce afacerile statuluĭ cum a crezut partidul liberal maĭ bine să se desnoade lucrurile maĭ înainte, de cît maĭ în urmă.

Răspunsul D-luĭ Fleva

D. *Fleva.* Nu găsește cuvinte cu carĭ să respundă primuluĭ ministru, cu atît maĭ mult cu cît simțește că are sentimentul sinceritățeĭ și al nevinovățieĭ. I se obiectează de ce a luat acea măsură prin care presa putea să ia informațiunĭ directe de la minister, o măsură privită de uniĭ ca o inovațiune, de alțiĭ chiar ca o inovațiune periculoasă. Dacă interpelarea D-luĭ Epuresu îĭ s'a părut D-luĭ ministru ca o bombă, oratoruluĭ nu i-s'a părut tot așa, căcĭ îșĭ dădea seamă de unde acea bombă a venit. Face apel la dușmanĭ maĭ mult de cît la prietenĭ să judece dacă insinuările și acuzările aduse contra sa, sînt întemeiate? Tendința de a aduce desbinare în sînul partideĭ luĭ național-liberal n'a avut-o și protestă în contra eĭ! N'a putut și el să-șĭ facă vre-o 30—40 de deputațĭ partizanĭ, pe vremea alegerilor?

D. Brătianu întrerupe.

D. *Fleva*: Imĭ pare răŭ că tocmaĭ D. Brătianu, căruia personal i-am trimes o depeșă prin care-l rugam să colaboreze și el la asigurarea libertățeĭ alegerilor a căzut chiar el la alegerĭ; cum putea decĭ să fi influențat și să fi făcut ingerințe? Dacă însă Camera crede că el încurcă numaĭ, ministerul, se va retrage. Dar dacă va părăsi banca ministerială, care nu e apanagiul nimănuĭ, ci aparține Camereĭ și regeluĭ, apoĭ este un loc, care aparține țăreĭ întregĭ și pe care-l va ocupa, un loc în sînul partiduluĭ național-liberal. Nu 'șĭ-a permis să numească în funcțiunĭ oamenĭĭ săĭ de încredere, nicĭ ca prefecțĭ, nicĭ ca alțĭ amploiațĭ publicĭ, ci chiar secretarul săŭ general 'l-a luat din mijlocul partideĭ, iar pe prefectul de poliție 'l-a luat chiar din redacția *Voințeĭ Naționale*, pe care n'o știa că-l va privi cu atîta răutate. Oratorul s'aștepta ca nu de pe banca ministerială, ci ca de pe băncile parlamentare să se arate nemulțumirile ce sînt contra luĭ.

Faptul cu prefectul, lasă că s'a întîmplat în condițiunĭ anormale, dar încă pe deasupra e un argument răsuflat, fiind-că e de acum treĭ lunĭ.

Alegerea primaruluĭ *Capitaleĭ* a vrut s'o comunice de două-treĭ orĭ ministruluĭ președinte, dar nu 'l-a găsit; i-a lăsat un bilet ca să-ĭ dea ora de întîlnire, dar n'a primit nicĭ un răspuns. Eĭ bine, D-lor, eŭ nu sînt ușier pentru ca să staŭ pe la ușile D-luĭ prim-ministru. (Aplause).

Mulțumirea oratoruluĭ este că intrigile meschine și nemernice aŭ reușit să puie chestia acĭ în fața onor. parlament; nu pe tărîmul prietenesc, ci pe acel al dușmănieĭ.

Cînd i s'a comunicat primuluĭ ministru interpelarea D-luĭ Epurescu, oratorul credea că D. Sturdza va repudia lovitura aceasta, căcĭ pînă la această dată, nu știa că sînt nemulțumirĭ în contra sa. Cînd D. Fleva a cerut președinteluĭ consiliuluĭ de miniștri, atuncĭ acesta abia i-a comunicat cele ce a spus azĭ la Cameră.

D. Fleva a declarat în consiliul de miniștri, că dacă ministrul președinte i-ar fi spus înainte de interpelarea murdară... (aplause furtunoase).

Voci: Protestăm contra cuvîntuluĭ murdar.

D. *Fleva*: Nu numaĭ murdar... dacă i s'ar fi cerut retragerea înainte de interpelare s'ar fi retras, dar așa a cerut ca tot guvernul să se retragă, nu s'a făcut acest lucru și acum cere ca D. Epurescu să-șĭ desvolte interpelarea.

D. *Epurescu*: Dacă ațĭ numit o murdară, nu putețĭ cere ca s'o dezvolt.

(Aplause, ilaritate).

D. *Dobrescu*: Eștĭ chitezența partiduluĭ (zgomot) Repetă de cîte-va orĭ această frază.

D. *Fleva*: Nu mă voiŭ retrage de cît în urma unuĭ vot al Camereĭ.

Replica D-luĭ Sturdza

D. *Sturdza.* Declară că dacă există o ocultă și dacă parlamentul crede că el se poate lăsa a fi tîrît de intrigĭ, atuncĭ nedemn este de a sta pe această bancă și se va retrage. Cînd D. Epurescu a făcut interpelarea, D. Fleva putea să răspundă imediat, că guvernul nu i-a solicitat cele treĭ zile de amînare, la carĭ are dreptul

Nu se impune și va sta la postul săŭ numaĭ atîta cîtă vreme va crede Camera că e un om integru, care va ști să conducă afacerile cele maĭ marĭ ale țăreĭ.

Părerea unor deputați

D. *Bălănescu* vrea să răspundă la o întrerupere neugetată a unuĭ deputat... declară că nu e nicĭ deputat Flevist, ci național-liberal, deputat al șefuluĭ care va conduce partidul.

D. *Gr. Sturdza.* După ce a ascultat pe miniștri asupra situațieĭ, camera trebue să-șĭ spue și ea cuvîntul. Nu știe dacă s'a maĭ întîmplat în vre-un parlament o asemenea discuțiune între miniștri.

Crede că pentru demnitatea Camereĭ trebue să se ceară ca asemenea inovărĭ să nu fie introduse. D. Sturdza a avut mînă liberă în alegerea miniștrilor și nu poate de cît să-l felicite că 'șĭ-a ales un colaborator așa de cinstit și așa de integru ca D. Fleva.

Moțiunea

D. *Lascar* citește o moțiune prin care Camera se declară de mulțumită cu lămurirea dată de primul-ministru și trece la ordinea zileĭ.

D. *Gr. Sturdza*, cere—dar prea tîrziŭ fiind-că discuția s'a închis — ca să se voteze o asemenea moțiune și pentru ministrul de interne.

Prima moțiune se primește.

La orele patru fără un sfert, ședința se ridică

Ultima oră

Ora 2 și un sfert

Furtuna se deslănțue maĭ puternic de cît se așteptaŭ colectiviștiĭ.

Tot drumul spre Cameră, curtea Mitropolieĭ, tribunele și galeria Camereĭ sunt ticsite de public simpatic D-luĭ Fleva.

Prefectul de poliție și subalterniĭ săĭ aŭ primit ordinul de a nu maĭ executa de cît poruncile venite direct de la primul ministru.

Ultima versiune

Cea din urmă versiune este că interpelarea D-luĭ Epurescu se va dezvolta în terminĭ blînzĭ și după răspunsul ministruluĭ—or care și or cum ar fi el—să se voteze o moțiune palidă de neîncredere D-luĭ Fleva.

Ora 2 și jumătate

Prin culoarele Camereĭ se dă ca pozitivă știrea că astă-zĭ cabinetul liberal și-a dat demisia și reconstituirea sa se crede că se va face cu intrarea D-luĭ Aurelian ca ministru de interne.

La Cameră

Ora 3 și jum.

Ședința se deschide.

Pe banca ministerială toțĭ miniștriĭ D. Fleva se află în capătul bănceĭ, izolat. Momentul devine solemn. O tăcere profundă se restabilește în Cameră, iar atenția tuturora devine foarte incordată, cînd D. președinte dă cuvîntul D-luĭ Epurescu.

Declarația D-luĭ Epurescu

D-sa declară că interpelarea sa n'a făcut-o din spirit de vrășmășie în contra D-luĭ Fleva, ci a voit numaĭ să ĭ dea prilejul de a spulbera niște acuzațiunĭ ce i s'a adresat de unele ziare și ca o dovadă zice d-sa despre aceasta declară că azĭ își retrage acea interpelare.

Demisia D-luĭ Fleva

D. Fleva răspunzînd, spune că numaĭ această interpelare l'a făcut să maĭ întârzie încă de a maĭ sta pe banca ministerială. Iar acum când d. Epurescu își retrage interpelarea, D-sa nu maĭ poate ocupa acel loc, și-l lasă altuia. In acel moment chiar D. Fleva luându-șĭ ghiozdanul părăsește banca ministerială luându-șĭ un loc pe banca deputaților.

Impresia generală

In acel moment, toțĭ deputațiĭ și întreg publicul adunat eraŭ coprinșĭ de o mare emoțiune. Camera întreagă îl aplaudă iar amiciĭ săĭ politicĭ se apropiede dînsul și ĭ strînge mîna.

După câte-va minute președintele anunță că ne maĭ fiind nimic la ordinea zileĭ, D-niĭ deputațĭ vor trece în secțiunĭ.

Curtea Mitropolieĭ la orele 4 este încă plină de lumea care așteaptă pe D. Fleva, spre a-ĭ face ovațiunĭ.

Reporter

De la Senat

Senatoriĭ în număr maĭ mare ca de obiceiŭ așteaptă cu impaciență sosirea D-luĭ Dim. Ghica pentru a deschide ședința spre a putea apoĭ să plece la Cameră.

Evenimentele de erĭ și azĭ sînt obiectul preocupăreĭ generale.

Animația de erĭ domnește și azĭ în proporțiĭ mult maĭ marĭ.

Ședința se deschide numaĭ și apoĭ senatoriĭ trec în secțiunĭ.

BIBLIOGRAFIE

A apărut în Institutul de Editură Ralianși Ignat Samitca din Craiova, Biblioteca de popularizare:

Nr. 12. *H. Ibsen*, Liga tinerimeĭ; Nr. 13, *Ouida. Doamna Marchiză și alte nuvele* și Nr. 14 *François Coppée*, Lăutarul din Cremona și Pater drame, traduse în versurĭ de apreciatul poet Traian Demetrescu.

SPECTACOLE

TEATRUL NAȚIONAL.—La 20, 22, 24 și 26 Ianuarie, reprezentațiunĭ extraordinare cu concursul D-neĭ Gemma Bellincioni și a D-lor Emil Engel, tenor și Ludvig Strakosch, bariton.

Duminică, 14 Ianuarie, **Moștenitoriĭ**, comedie în 3 acte și **Cu mintea fefelor**, comedie într'un act

TEATRU NAȚIONAL. — Luni 15 Ianuarie pentru a treia oară *Carnavalul din Veneția*, operă bufă.

— La 20—22—24 și 30 Ianuarie vor vor fi representațiile D-neĭ Gemma Bellincioni.

SALA HUGO. — *Societatea Viitorul*, a funcționarilor comercialĭ va da un mare bal deschis Vinerĭ 19 Ianuarie 1896; la ora 2 va avea loc un mare cotilion, sub conducerea unuĭ profesor de dans; marĭ surprize.

— Mercurĭ 17 Ianuarie, **Frăția**, societate pentru subvenționarea elevilor săracĭ, va da un bal, din al căruĭ produs se vor subvenționa eleviĭ săracĭ.

Multe surprinderĭ.

Un afiș special va detalia programul baluluĭ.

— In tot timpul carnavaluluĭ vor urma regulat **balurĭ mascate**: Duminică, Marțĭ și Joĭ. In fie care Joĭ, bal mascat *High-Liffe*.

SALA BAILOR EFORIEI.— In tot timpul carnavaluluĭ vor urma regulat *balurĭ mascate*: Duminica, Marțĭ și Jouĭ.

SALA LIEBBLICH (JIGNIȚA). — *Trupa Israelită Americană* de operete.— Astă-zĭ Sîmbătă 13 Ianuarie 1896, se va representa renumita și frumoasa operetă *Iosef în Egipet vîndut de frațiĭ săĭ*. Mare operetă în 12 tablourĭ și 4 acte.

Mîine Duminică 14 c. se va representa frumoasa operetă *Sulamita*.

CIRCUL SIDOLI.—Sîmbătă reprezentație extraordi nară cu program foarte bogat

MUZEU BRAUN. — S'a deschis pe Bulevard, în fața Cișmigiuluĭ, lîngă Imprimeria Statuluĭ, cel maĭ mare și renumit **Muzeŭ** Istoric, Mecanic. Automatic al luĭ *Eduard Braun*. Muzeul istoric se compune din peste 200 grupe din cele maĭ interesante, cu totul noĭ, nevăzute pînă acum, petrecute în secolul al XIX-lea.

Noutate sosită de curînd **„La belle Helène"**, frumoasa americană tatuată pe al căruĭ corp sînt peste 500 tatoarĭ expresive foarte interesante.

Nocturna Opressio, o figură de o frumusețe rară ca execuțiune de artă.

Explicația se poate vedea în catalogul muzĕuluĭ.

Muzeul este bine încălzit si iluminat prin 150 becurĭ și se află deschis în toate zilele de la 8 dim pînă la 11 seara.

FOIŢA ZIARULUI „ADEVERUL"

29

MORTUL

DIN

TRĂSURĂ

XIV

Un alt eroŭ pe cîmpul de bătaie

— Crezĭ? Cum vreĭ să fi putut ajunge într'un ceas la Toorak, să vorbească cu cine-va şi să se şi întoarcă în partea de est din Melbourne? Birjarul afirmă că era în Russell-street la ora unu dimineaţa, iar proprietăreasa spune că s'a întors acasă la două ore. Nu, n'a fost la Toorak.

— Cînd i s'a dat scrisoarea!

— Ceva maĭ nainte de miezul nopţeĭ, la clubul Melbourne, de către o fată, care după cum spun servitoriĭ pare a fi o nenorocită; maĭ mult, mesagera aceasta îl aştepta în Bourke-street şi fiind-că e vorba în scrisoare despre o altă stradă şi fiind că Fitzgerald părăsind pe Whyte a apucat prin Bourke-street spre a se duce la întîlnire, scrisoarea îl aştepta în colţul stradeĭ Bourke şi Russel-street.

Acuma e nevoie să găsim pe fata care a adus scrisoarea.

— Dar cum?

— Doamne! Kilsip, ce stupid eştĭ! strigă avocatul uitind în iritarea luĭ, orĭ-ce diplomaţie; nu poţĭ înţelege că hîrtia provine dintr'o tavernă din Melbourne şi ca, prin urmare, trebue să fi fost furată!

Ochiĭ luĭ Kilsip străluciră de odată.

— Talbot villa, Toorak? strigă apucînd brusc scrisoarea şi examinînd-o cu cea maĭ mare băgare de seamă, unde s'a săvîrşit un furt cu efracţie!

— Aşa, zise Calton, zîmbind. Acuma înţelegĭ ce vreaŭ de la D-ta? Trebue să mă ducĭ într'una din acele taverne pe unde aŭ fost vîndute obiectele furate de la villa Toorak. Hîrtia e dintre obiectele fără valoare, carĭ aŭ fost dispreţuite, şi decĭ s'a servit cine-va cu ea.

Brian Fitzgerald a urmat recomandaţiile scrisoreĭ şi în momentul asasinăreĭ se afla la întîlnirea ce i se indicase.

— Înţeleg, zise Kilsip. La furtul cu efracţie de care a fost vorba aŭ luat parte patru înşĭ, şi aŭ ascuns obiectele la mama Guttersnipe, în casa din stradela de lîngă Bourke.

Dar cum s'a putut duce acolo un om elegant în haine de bal...

— Numaĭ însoţit de cine-va care cunoştea bine locul, termină repede Calton. E foarte adevărat; îl călăuzea fata care i-a adus scrisoarea.

După cum mi-aŭ descris-o servitoriĭ de la club, ea trebue să fie ca la dînsa acasă prin locurile acelea.

— Eĭ bine, zise Kilsip, după ce se uită la ceasornic, sînt nouă ceasurĭ; dacă nu te împotriveştĭ, am putea merge chiar acum la bătrîna vrăjitoare.

O femeie pe moarte! adaugă, ca şi cînd ar fi fost fulgerat de o ideie subită, aşteaptă niţel! Îmĭ aduc aminte.

A murit o femeie acolo acum o lună.

— Cine era femeia aceia?

— Vr'o rudă cred de-a mameĭ Guttersnip, răspunde Kilsip pe cînd eşeaŭ din biuroŭ.

Nu ştiŭ cine anume era.

Îĭ ziceaŭ «regina». Trebuie să fi fost o femeie frumoasă, care sosise din Sidney acum treĭ lunĭ, puţin maĭ nainte venise din Anglia. A murit de ftizie, chiar în noaptea crimeĭ.

— Atuncĭ femeia asta trebue să fi scris scrisoarea.

— Fără nicĭ o îndoială. Dacă Fitzgerald era la ea în noaptea aceia, o să avem maĭ mulţĭ martorĭ de cît ne trebue ca să dovedim un alibi. Cel puţin sînt sigur de douĭ, mama Guttersnip şi nepoata sa Sal.

D. Calton nu-l maĭ asculta. Se gîndea:

— Ce dracu să fi avut a-ĭ spune luĭ Fitzgerald, o femeie sosită din Anglia şi pe urmă de la Sidney, care trăia într'o tavernă la Melbourne, şi maĭ ales privitor la Madge Frettby?

XV

O femeie din popor

Bourke-street e tot-d'auna maĭ frequentat de cît Collins-street, maĭ ales seara.

Acolo sînt teatrele şi, fireşte, mulţimea se adună invariabil la lumina lor electrică. Lumea fashionabilă nu ese seara ca să se plimbe pe uliţĭ; preferă să meargă în trăsură.

Mulţimea care se isbeşte cu coatele şi se îngheşueşte în Collins-street, în mijlocul şoseleĭ, e în general foarte puţin distinsă şi întîlneştĭ acolo şi dame răŭ reputate care se arată în toalete bogate de culorĭ bătătoare la ochĭ. Aceste păsărĭ cu pene vesele se adună la colţul uliţelor şi vorbesc tare cu cunoştinţele lor de sex masculin, pînă cînd le ordonă cîte un poliţist ca să circule.

Dinaintea uşilor otelurilor, fiinţe în zdrenţe critică mulţimea, aşteptînd cîte un tovarăş cu fondurĭ ca să le ofere cîte un pahar cu bere saŭ de whisky.

Maĭ departe, sub veranda Opereĭ, nu se aude vorbindu-se de cît despre curse şi «krakurile» zileĭ.

Icĭ colo, nenorociţĭ carĭ vînd cutiĭ cu chibriturĭ şi ziare, pe cînd, rezemate de stîlpiĭ verandeĭ în plină lumină electrică, staŭ sumă de femeĭ nenorocite, cu aerul extenuat, cu hainele întinate, ţinînd în braţe nişte copiĭ prăpădiţĭ de slabĭ, iar în mîinĭ teancurĭ de ziare şi strigînd cu vocea răguşită:

— *Herald*, ediţia a treia, un penny.

Pe marginea trotuaruluĭ staţionează o bandă de muzicanţĭ, treĭ viorĭ şi o harpă, cîntînd valsurĭ nemţeştĭ în mijlocul unuĭ cerc de auditorĭ atentivĭ.

Două lucrurĭ iubeşte maĭ cu seamă poporul din Melbourne: muzica şi cursele de cal.

Orĭ-ce bandă de muzicanţĭ care cîntă binişor e sigură că va strînge parale multe.

Nu ştiŭ care scriitor a comparat Melbourne cu Glasgov care are cerul Alexandrieĭ. E sigur că admirabilul climat al Australieĭ de o strălucire aşa de italienească, trebue să aibă un mare efect asupra natureĭ uneĭ rase aşa de asimilabilă, ca aceia anglo-saxonă.

(Urmare în «Adevĕrul ilustrat»)

Proprietar, CONST. MILLE

Tipografia ziaruluĭ «Adevĕrul» Pasagiul Bănceĭ Naţionale